

Børne Blad

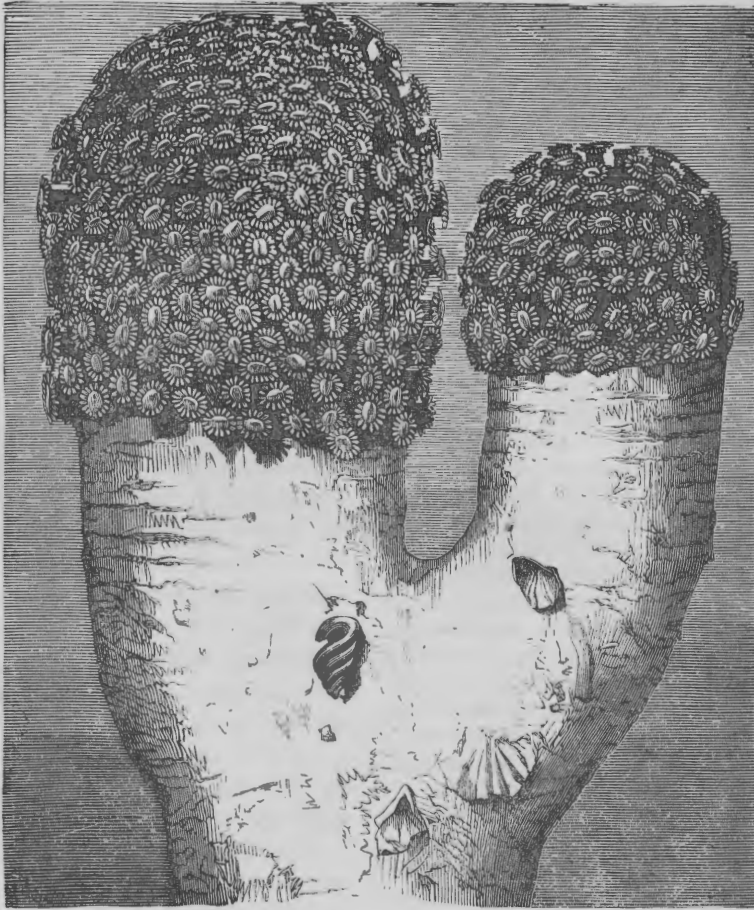


Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 9.

1ste marts 1891.

17de aarg.



Koraller.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forskud. I pakker til en adresse paa over 5 ekapl. leveres det for 40 cents, og over 25 ekapl. for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar ekspeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. C. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Bibehistoriske spørgsmaal.

(Over det nye testament.)

Svar paa disse spørgsmaal vil læsere finde ved at læse sin bibelhistorie (Bogt). Om stebernes beliggenhed, se kortet bag i bogen. Det tal, som staar foran spørgsmaalene, svarer til det stykke i bibelhistorien, hvorefter de katekiseres.

58 a.

Hvad stede med Jesus, da han var bleven døbt? Af hvem blev han dreven hen i ørkenen? Hvilken aand? Af hvem skulde Jesus blive fristet? Hvad skulde djævelen faa lov til at friste ham til? Hvem fik satan allerførst lov til at friste? Hvorledes bestod disse prøven? Var det for sin egen person, eller var det for os, at Jesus lod sig friste af djævelen? Hvorlænge fastede frelseren i denne ørken? Hvad maatte han føle efter saa lang faste? Havde Jesus nogen venner med sig i ørkenen, som kunde yde ham hjælp og trøst, eller var han alene? Begynder djævelen straks at friste Jesus, eller venter han dermed i nogen tid? Naar begynder han at friste ham? Hvad var hans hensigt med at vente, indtil Jesus var saa hungrig? Hvori bestod nu den første fristelse? Hvad havde den himmelske fader erklæret om Jesus, da han efter daaben steg op af vandet? (Se forrige stykke.) Mod hvem vilde fristeren faa Jesus til at synde? Derjom djævelen havde faaet Jesus til at tvile paa, at Gud i himmelen var hans fader, hvad havde han da opnaaet? Hvad kaldet man den synd, at man tviler paa Guds ord? Hvorledes møder frelseren denne satans fristelse? Ved hvis magt og ord er det, at brødet mætter og opholder menneskets legeme? Hvad kan altsaa brødet ikke gjøre, om Gud ikke vel-signer det for os? Vilde Gud, at frelseren ved en undergjerning skulde staffe sig brød her i ørkenen? Mod hvem vilde Jesus altsaa vist ulhydighed, om han havde gjort stene til brød? Hvor staar disse ord skrevne, hvormed Jesus her svarer djævelen? I femte Mosebog, 8de kapitel og 3dje vers. Hvormed overvinder han altsaa fristeren? Og paa hvem forlod han sig i fristelsen?

Fars og mors elskede gut paa gale veie.



Jeg er født paa en liden gaard i det sydlige Sverige. Den gamle trækirke laa paa den ene og mine forældres hjem paa den anden bred af den forbistrømmende elv.

O, hvor vakkert der var! Paa den ene side af huset spredte en stor aak sine grene; min far kaldte den „Nadrasil“, og straks bortenfor gaden laa en smuk furuskov, hvor vore kjør om sommeren pleiede at græsse, og hvor jeg og min lille søster havde saa mangen legestund sammen.

Naar jeg nu efter mere end tredive aars forløb tænker tilbage paa min glade, rige barndomstid, er det, som om mit hjerte vil brikke af sorg. O, hvilken mor jeg havde! Hun elskede mig og mine søskende ubeskrivelig høit. Hun arbejdede for os, hun bad for os, hun læste Guds ord for os, forsagede alt eget for vor skyld. Aldrig har et varmere hjerte banket i et moderbryst end hendes. Men snart skal jeg fortælle, hvorledes jeg lønnede hende for hendes kjærlighed.

Min far var en alvorlig og streng mand, men ogsaa han viste mig megen kjærlighed og sømhed. Min søster var som en liden solstraale — ja jeg elskede hende umaadelig, og hendes minde har jeg trofast bebaaret i min erindring under hele mit urolige og ullykkelige liv.

Efterat jeg saaledes i første korthed har omtalt mit hjem, mine kjære forældre og min lille søster, vil jeg ogsaa fortælle noget om min første skoletid.

Jeg havde netop fyldt mit tiende aar, da min far skydsede mig ind til den nærmeste by, hvor jeg skulde gaa paa skole.

Min elskede mor kysede mig mange gange og omfavnede mig ved afskeden. Hun lagde mig saa hjertelig og alvorlig paa hjertet, at jeg altid maatte være flittig og brav, holde mig til frelseren og altid tale sandhed. Det

var ikke uden grund, at mor netop gav mig den sidstnævnte formaning, da jeg ikke saa fjælden ved en eller anden usandhed havde søgt at slippe fra det, naar jeg havde gjort noget galt.

Jeg lovede at følge hendes raad — ja jeg græd og mente ogsaa at holde, hvad jeg lovede.

Gilma, min lille søster slog sine arme om min hals og hulkede høit, da vi tog afsked med hinanden. Jeg syntes ogsaa, at det var tungt at skulle stilles fra den kjære søster.

„Graaen“, vor gamle tro hest, kjørte nu frem for døren. Jeg hoppede op og satte mig ved siden af far, som selv skulde kjøre mig. „Tom“ hoppede og gjøede af hjertens lyst, henrykt ved udsigten til at skulle faa bære med, men dens glæde blev af kort varighed, da far gav gaardsgutten ordre til at skænge dyret inde i drenge-stuen. Mor tilligemed lille Gilma fulgte os til gaardsgrunden, og der blev hun staaende og viste med sit hvide lommestørklæde, indtil en bønning af veien hindrede hende fra længere at følge os med øinene.

I byen kom jeg til at bo hos en kjæmmand, der var en gammel ven og skolekammerat af far. Han skulde have faderligt tilsyn med mig og paase, at jeg ordentlig læste mine lektser o. s. v.

Paa skolen likte jeg mig i begyndelsen ganske godt. Lærerne var snille mod mig og mange af kameraterne ligesaa. Men snart blev jeg høift forarget over, at nogle af gutterne paastod, at jeg „brægede som et faar“, naar jeg talte, og var saa klodset og bondeagtig. I friminuterne maatte jeg ogsaa ofte døie meget ondt, fordi jeg var saa tilbageholden og keitet og ikke forstod at klare mig blandt dem.

Dette tog modet fra mig, og jeg skrev til mor, at jeg længtede saa hjem fra skolen og altsammen. Jeg søgte at sildre min stilling i saa mørke farver som muligt og

i alle maader langt værre, end den i virkeligheden var; jeg vilde derved bevæge mine forældre til at tage mig ud af skolen igjen og lade mig komme hjem.

Min plan lykkedes naturligtvis ikke. At jeg havde udmalet mine vanskeligheder paa en maade, saa det mest blev usandhed, tænkte jeg ikke over. Snart blev jeg ligesaa ilde som de andre gutter, naar det gjaldt slagsmaal eller andre uskikkeligheder, og naar den, jeg boede hos, spurgte, om jeg kunde mine lektser, svarede jeg altid ja, skjønt det ofte nok var daarlig bebendt i saa henseende.

En dag, da jeg havde været omtrent en maaned paa skolen, fik jeg daarlig karakter, fordi jeg ikke kunde min lektse i tykst, og til min ulytte fandt jeg paa den sørgelige udvei at føre min vert bag lyset. Inden jeg fremviste min karakterbog, udraderede jeg nemlig den daarlige karakter, som jeg atter indførte igjen, efter at bogen var bleven forevist. Jeg syntes, at jeg havde gjort det godt, og tænkte, at det lille bedrageri aldrig vilde blive opdaget.

Det gik imidlertid anderledes, end jeg havde tænkt; min lærer merkede straks raderingen og spurgte, om jeg havde gjort det.

Hertil svarede jeg et frækt nei og saa ham saa fast i øinene, at han næsten troede mig. Imidlertid vilde han have nærmere rede paa sagen og gik derfor søndags morgen op til min vert og spurgte, om han havde seet raderingen.

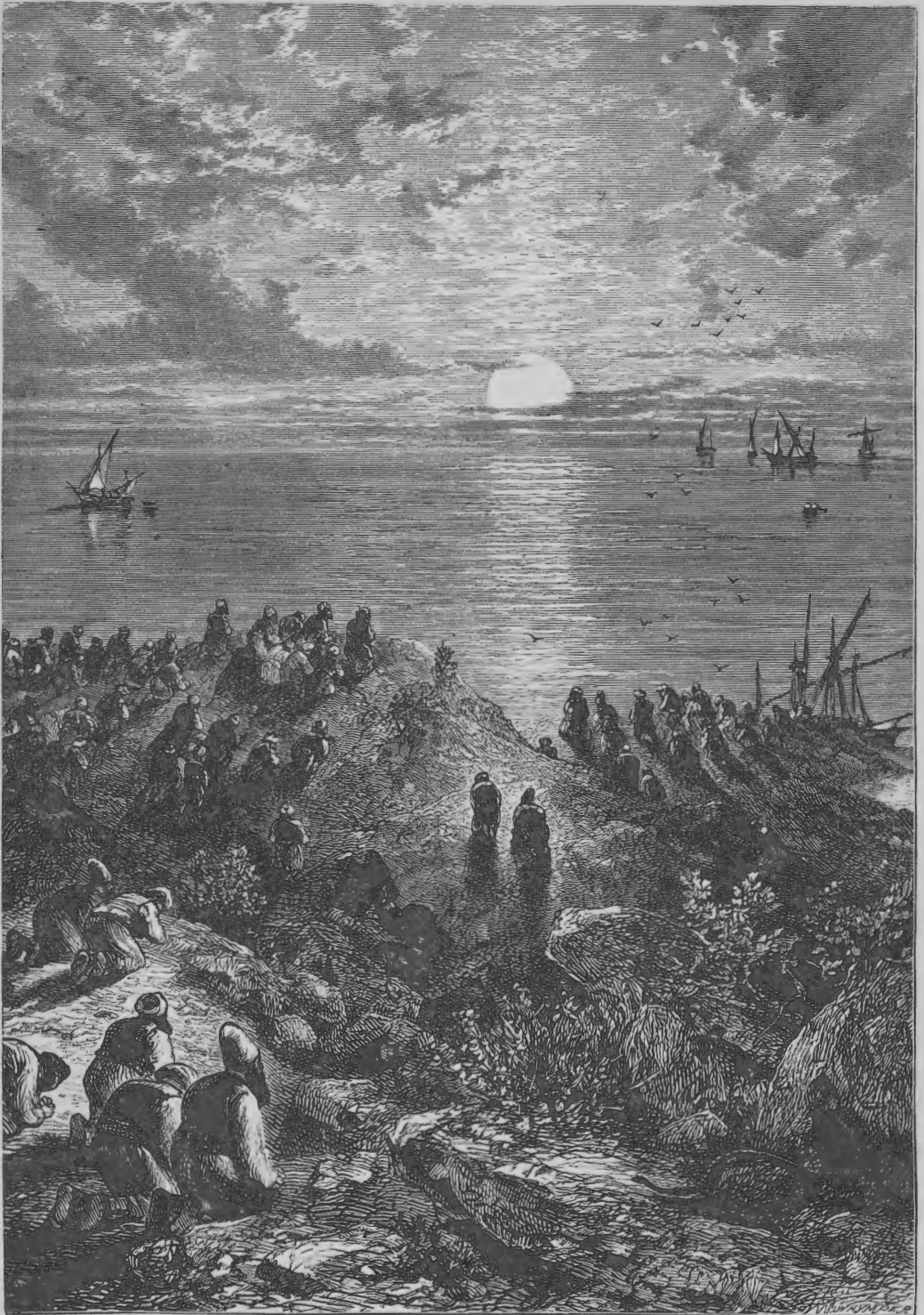
Nei, langt fra! Han kjendte ikke det mindste til den daarlige karakter.

(Fortsættes.)

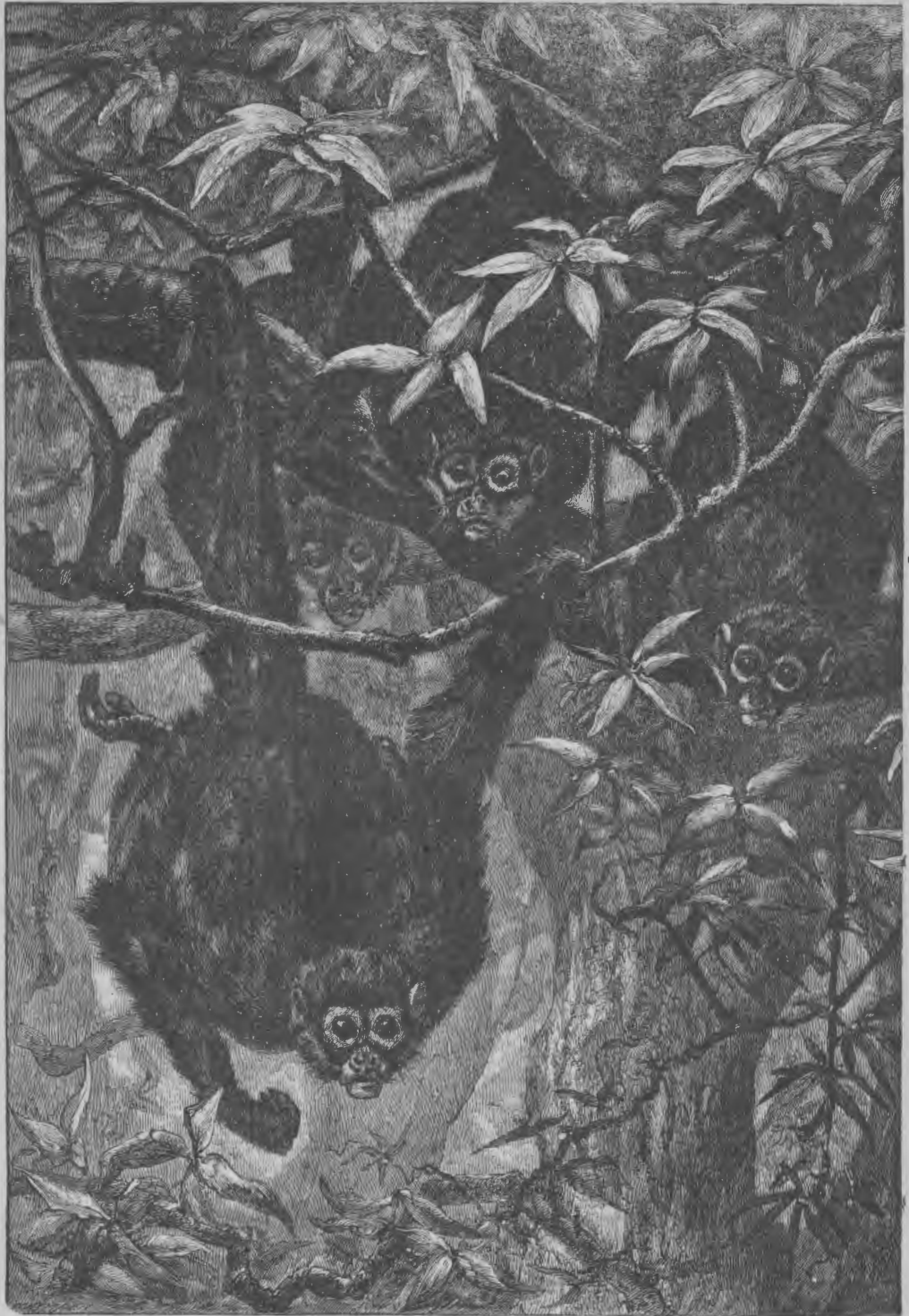
Pidt om korallerne.

(Med billede.)

Menneffene havde længe studeret korallerne, før de lærte at forstaa, hvad denne haarde, stenede masse, som voksende paa havets bund, egentlig var for noget. Sige til forrige aarhundrede ansaa man



Збітлібедере.



Broleaber.

korallerne for at være havplanter, og først da opdagede naturforskerne, at korallerne var smaa, uanselige dyr, som med utrættelig flid havde bygget og endnu byggede klipper og rev ved kysterne og paa havdybet. Disse smaa koraldyr svømmer i hundrede tusendvis i vandet og sætter sig ned paa det sted, som synes dem bedst egnet til dette siemed, og saa bygger slegt efter slegt videre paa, hvad den første har begyndt, indtil tilslut en klippe, en banke eller en ø har hævet sig fra havets bund.

Her kan man rigtig se, hvorledes der af en liden begyndelse kan fremgaa store ting. I det stille og det indiske hav findes en mængde skjønne, frugtbare øer, som er dannede paa denne maade, og er beboede med prægtige palmetræer, hvis frø af havet er skyllet ind mellem klipperne. Den, som nærmest sig en koralsø, ser ofte i det klare vand hele koralskove, som vokser op mod vandets overflade.

Men disse koralsøer har allerede foraarfaget mangt et skibs undergang. Et fartøj, som af de voldsomme brændinger bliver slynget mod koralsøene, er viet til undergang.

Korallerne findes hverken langt mod nord eller langt mod syd paa jordkloden, men paa begge sider af Ækvator indtil omtrent den 30te breddegrad. Dog ogsaa inden dette omraade har de sine særegne pladse. De findes saaledes ikke paa de vestlige kyster af Afrika eller Amerika; blot forholdsvis saa findes paa Sydamerikas østkyst, medens deres egentlige hjem er det stille og indiske ocean og det karaimiske hav ved Amerika. I det røde hav vrimler der af koraller, og det hænder, at araberne ved kysten bygger sine huse af koralskifter.

Der gives koraller af rød, gul, brun og flere andre farver. Den røde farve er eiendommelig for ædelkorallen. Denne forekommer blot i Middelhavet og har i aarhundreder været opfisset ved kysterne af

Italien, Grækenland, Afrika og Frankrig. Overalt, hvor ædelkorallen findes, bliver den ibrig eftersøgt for at benyttes til forskellige smykker. I strædet ved Messina kan man blot hvert tiende aar tage koraller paa samme sted, forat dyrene kan faa tid til at bygge paany. Det er godt, at de smaa dyr er saa flittige; thi handelen med koraller er saavel nu som tidligere ikke ubetydelig, og hvis der ikke i Middelhavet kunde findes flere af dem, vilde en mængde fiskere og arbejdere blive brødløse. Ogsaa mange reisende, som gjerne vilde have med sig hjem en erindring fra Italien eller Syd-Frankrig, vilde føle sig skuffede, hvis handelen med koraller stansede. (Efter ju. Barnav.)

Ildtilbedere.

(Med billede.)

Hvor „Forklaring“ staar under 1ste bud tale om det grove afgudereri, der bedrives af dem, der ligefrem dyrker stabelingen istedenfor staberens og f. eks. tilbeder sol, maane og stjerner m. m.

Bort ene billede idag viser en stave menester, som i sin bankundighed er henfaldne til saadant grovt afgudsdyrkeri og tilbeder solen. Det er de saakaldte ildtilbedere, som vi i vore dage finder, om end i ringe antal, i det vestlige Indien omkring Bombay. Disse ildtilbedere kom meget paa tale for 1½ aar siden i sommeren 1889, da deres overprest var kommen helt fra Bombay for at deltage i den orientalistkongres, som dengang afholdtes i Stockholm og Kristiania, og hvor lærde mænd rundt om fra hele verden kom sammen for at samtale om de orientalske eller østerlandske sprog. Paa dette møde var ilddyrkerens overprest en af dem, som blev lagt mest merke til. Alle havde lyst til at se denne forunderlige østerlandske hedning, en

mand, liden af beft med liblige, ildfulde øine, brun hudfarve, fort skjæg og isørt en hvid linneddragt med hvid østerlandst hue paa hovedet.

Ildtilbererne havde oprindelig sit hjem i Persien, hvor Zoroaster var deres religionsstifter. For ham var solen og ilden billeder paa lys og renhed og blev derfor skjænkent guddommelig tilbedelse. Men i tidens løb er hans tilhængere blevne fortrængte fra sit oprindelige hjem i Persien, hvor de særlig blev haardt undertrykte af muhamedanerne. Dog kaldes endnu ilddyrterne i Indien „parser“.

Brøleaber. *)

(Med billede.)

H Nordamerika findes der ingen aber; derimod har Sydamerika flere forskellige forter. De er ikke saa store som mange af den gamle verdens og skal være mindre kvikke og mere træge og langsomme i sine bevægelser end disse. De største aber i den gamle verden mangler ganske hale, saaledes gorillaen og chimpanseen i Afrika og orangutangene i Asien, medens igjen andre arter har saadan; for de amerikanske aber er derimod den lange kraftige hale et særkjende og kaldes sno- eller gribehale, da den hos en stor del af dem bliver saa kraftig, at den tjener som en femte haand, ved hjælp af hvilken de hænger sig paa grenene og svinger sig fra træ til træ. En eiendommelighed ved dem er ogsaa, at deres næsebor er adskilte ved en bred skillevæg og sidder paa siderne af selve næsen.

Begge de to sidstnævnte særegenheder er let iginesaldende paa de aber, som sees paa billedet idag, og man forstaar deraf straks, at de maa have hjemme i Ame-

rika. Det er brøleaber, der har sit hjem i Sydamerikas skove, hvor de paa sine steder kan forekomme i utrolig mængde.

Brøleaben er Amerikas største abe og er af størrelse som en ræv; dens hale kan naa en længde af noget over 21 tommer. Der findes to mere bekjendte arter af den: den røde brøleabe og den sorte brøleabe. Hannen af den første sort har en glinsende rød pels, som paa ryggen faar et guldgult skjær; hunnen er mørkere.

Sit navn har disse dyr af det stræklige brøl, som de timevis kan blive ved at udstøde, især om morgen og aften i varmt veir, og som kan høres paa meget lang afstand. En naturforsker fortæller herom følgende:

„Straks efter min ankomst lød de talrige brøleabers afsthyllige brøl over til mig fra urskoven saavel ved solens opgang som ved dens nedgang. Da jeg en morgen, udrustet til jagt, begav mig henimod skoven, hørte jeg atter det vilde hyl. I min jagtiver trængte jeg gennem det tykke krat og naaede ubemerket hen til selskabet. Der sad de i et høit træ lige foran mig og opførte en saa gyselig koncert, at man skulde tro, at alle skovens vilde dyr var i kamp med hverandre. Paa et givet tegn taug hele selskabet; men snart lod en af sangerne sin stemme høre, og da begyndte hylet paany, og man kunde se, hvorledes bentrømmen ved tungebenet, som netop bevirker den sterke klang, under striget bevægede sig op og ned. Snart lød det som svinets grynten, snart som jaguarens brøl. Man kunde forøvrigt neppe bære sig for at le ved at se disse langskjeggede sangere sidde og kirre stivt og alvorlig paa hverandre, medens de skreg.“

Saa dyr lever saa udelukkende i træerne som brøleaberne; de har endog vanskeligt for at foretage en ganske kort fodbædring.

*) Efter Ashbjørnsen og Brehm.

Gutten, som havde følt hjemve.

Ordet „hjem ve“ skulde forklares paa skolen; den ene efter den anden af børnene forsøgte at forklare det paa sin vis, men det vilde ikke rigtig lykkes dem, og det var rimeligt nok, thi hvad kjender børn, som altid er hjemme hos mor, til hjemve?

Dette sidste sagde ogsaa læreren til dem, men de vilde ikke give tabt, og tre eller fire mente, at de godt vidste, hvad hjemve var for noget. Den ene havde engang tre dage været hos sin bedstemoder paa landet, den anden havde endog tilbragt en hel nat paa den anden side af rigsgænsen o. s. v.

Endelig rakte en liden karl haanden i veiret; ogsaa han vilde fortælle om sin hjemve.

„Naa Hans“, sagde læreren, „du er ikke mere end syv aar gammel, og alligevel mener du, at du allerede har følt hjemve.“

„Ja, tre gange!“

„Har du været ude og reist?“

„Nei!“

„Hvorledes er du da kommet til at føle hjemve?“

„Sværgang jeg har maattet sidde efter paa skolen, har jeg følt rigtig heftig hjemve.“

Han gjør ingen forskjel.

En liden otteaar gammel negerpige fik engang det spørgsmaal af en hvid gut: „Molli, beider du til Gud?“

Spørgsmaalet kom saa pludselig, at hun blev en del forvirret; men det varede dog ikke længe, førend hun svarede: „Ja, det gjør jeg hver aften!“

„Tror du da, at Gud hører paa dig?“

Rask svarede hun: „Ja, det ved jeg, at han gjør.“

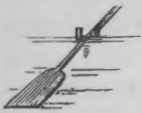
„Men tror du da,“ sagde han og forsøgte at gjøre hende forvirret, „at Gud er ligesaa rede til at høre dine bønner som de hvide børns?“

Nogle minutter fortsatte pigen taus sit arbejde, men derpaa sagde hun sagte: „Ja, Georg, jeg beider til Guds øren og ikke til til hans øine. Min stemme er ganske lig de andre pigers, og hvis jeg beider ret, saa venter ikke Gud for at se efter, hvad hudfarve jeg har.“

Oplæsning paa billedgaaden i nr. 7.

En undervandsmine eller torpedo.

Billedgaade.



rh



e

fo



v



n e n d l f



e



D

m l s 10 d